

לנגד מלכאבי

כנגד הבא לערער על התורה המסורה לנו מסיני

הודעה:

תוכן הקונטרס הובא לעיונם של מרגן רה"י הגר"ד כהן שליט"א ורה"י הגר"א אריאלי שליט"א והסכימו עליו

המערכת

כָּרוּ לִי זָדִים שִׁיחֹזֵת אֲשֶׁר לֹא כְּתוּרְתָךְ:

באשר ישנו דרשן המקהיל קהילות ברבים לדרוש דרשות של דופי להתענות את יראי ד' מדרך התורה המסורה ולהדיחם לשיטתו הכוזבת שבאה לקעקע את התורה שבע"פ אשר מקובלת בידינו איש מפי איש עד משה רבינו מפי הגבורה, ומגמתו ברורה לשנות מדרך עבודת ד' אשר הנחילונו רבותינו מעתיקי השמועה מדור דור ובאשר אותו האיש הינו בעל לשון לימודים אומן במלאכתו הבזויה להפיל בשפת חלקלקות את שומעיו התמימים ומביא דברים בשם חז"ל וגדולי הדורות כאילו ויש בהם איזה סמך לדעותיו הכפרניות

הורונו רבותינו לחשוף את כזביו ולגלות את דעותיו הקלוקלות ולהסיר המסוה מעל פניו למען ידע ציבור יראי ד' את אשר לפניו ולא יפלו ברשתו לבל יאבדו מתוך קהל ד' המאמינים בתורת משה

בחוברת זו הבאנו ציטוטים מתוך דרשות שנשא הדרשן המתעה, כאשר לכל ציטוט הקדמנו את דברי חז"ל או דברי רבותינו גדולי הדורות, בין כשהדרשן המתעה נתלה בדבריהם כאילו יש בהם איזה מקור או סמך לדבריו, ובין כשאומר הדברים מהרהורי ליבו וסברת כריסו וכדי להבדיל אא"ה בין טהור לטמא, ציינו בתחתית כל עמוד בו מובאים דברי קודשם של חכמים המאירים כספירים ❀ תְּנוּמַת יִשְׂרָאֵל ❀ וזה לעומת זה בעמוד שכנגדו פרושים כבגד עידיים מים רעים לתלמידים דברים קשים כגידיים לאמונת התורה מנוגדים ובשמם יקראו

»» סלף בוגדים »»

ודעו נא רבותי, כי אותו האיש שיבושיו רבים הם וא"א לפורטם. אמנם, כדי שיעמדו הקוראים על טיבו של האיש ושיחו וס'יגו, הבאנו כאן כמה משיבושיו הבולטים שיש בהם ללמד על הכלל. וכבר שנינו בברייתא (סנהדרין צ"ט ע"א): האומר אין תורה מן השמים ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקדוש ברוך הוא אלא משה מפי עצמו זהו 'כי דבר ד' בזה', ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מדקדוק זה מקל וחומר זה מגזרה שוה זו זה הוא 'כי דבר ה' בזה'. וא"כ אין נפק"מ בין כופר בדבר אחד לבין הכופר בכל התורה כולה ובאמת, מוטב היה שלא להפיץ בישראל את מימיו הרעים של הלז, וכעניין מש"כ הרמב"ן (בראשית יב ב): אבל התורה לא תרצה להאריך בדעות עובדי עבודה זרה ולפרש הענין שהיה בינו (בין אאע"ה) ובין הכשדים באמונה כאשר קצרה בענין דור אנוש וסברתם בעבודה זרה שחדשו. ברם, אף הרמב"ן כשראה הדבר הכרחי פירסם דברי הויכוח שנאלץ לערוך עם הנוצרים טענותיהם התפלות ותשובותיו הניצחות. וכל פעולותינו בעסק ביש זה הוא משום ההכרח ובהוראת גדוה"ת שליט"א.

וד' יחיה בכסלנו וישמור רגלנו מלכוד ותתקיים בנו בקשת המשורר האהוב לאלקין:
הֲזַרְנִי ד' דְּרִכְךָ אֶחָדְךָ בְּאֶמְתְּךָ יַחַד לְבָבִי לִירְאָה שְׂמֶךְ:

אמן כן יחי רצון

החלק השני הוא כלל כתובים שבאורם מסופק, באשר יסבלו פירושים שונים, ונתבארה ההכרעה במסורת.

החלק השלישי הוא כלל כתובים, שלפי המילות באמת תהיה הכוונה אחת, ונתבאר במסורת היות הנרצה מתחלף מאד מהנראה. ועל זה אמרו זכרונם לברכה "הלכה עוקפת את המקרא". אמנם אין פרטי החלק הזה רבים, ולא עוד, אלא שאם תטרח ותעמיק בדבר, תמצא שלא יהיה הפשט מכחיש לגמרי ההלכה ולא מתנגד לה, אבל יובן באיזה בחינה ובאיזה גבול.

י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם

וממה שקבלנו, שאמנם, בעל התורה יתברך שמו, כתבה על דרכים פרטיים וחוקים מיוחדים. וכשנרצה להבין כוונת בעל הדברים ברוך הוא, הנה צריך שנהלך בהם על פי החוקים ההם ובדרכים ההם.

וזולת זה, אף על פי שכבר אפשר שיינתן פירוש בדברים תסבולנה אותן המילות היטב, ואפשר שתורִינה עליו ביותר הרווחה, אמנם, על כל פנים, לא יהיה הפירוש ההוא אמיתי בדברים ההם, כיון שבעל הדברים כיון בהם כוונה שונה מזו. ואמנם, החוקים האלה והדרכים הם כלל הי"ג מידות שהתורה נדרשת בהם עם כל פרטיהם.

והנה האדון ברוך הוא לא רצה לכתוב את התורה בביאור מספיק שלא יצטרך לה פירוש, אלא אדרבא, כתב בה דברים הרבה סתומים מאד, שלא היה אפשר ביד אדם בעולם לעמוד על כוונתה האמיתית בלי שימסר הפירוש בקבלה שתבוא ממנו יתברך, שהוא בעל הדברים.

דרך משל: מצוות תפילין, מצוות מזוזה וכיוצא בהם, שבא הציווי עליהם ולא נתבאר בכתוב מה עניינם.

אמנם האמת הוא, שבכוונה מכוונת העלים האדון ברוך הוא כוונת דבריו האמיתית לטעמים נודעים אצלו.

ואמנם, כל זה שהעלים בתורה שבכתב, הנה מסרו למשה רבינו עליו השלום בעל פה, וממנו נמשך המסורת לחכמים דור אחר דור.

והנה במסורת הנה נתבארה כוונת הכתובים לאמיתה, ונודע לנו אמיתת מעשה המצוות כמו שהאדון ברוך הוא רוצה בהם.

התאמת הכתובים עם התורה שבע"פ

והנה נמצאו דברי התורה שבכתב בבחינת הסכמתם עם הפירוש המקובל מתחלקים לשלושה חלקים:

החלק הראשון הוא כלל עניינים, בא כללם בכתוב, אך לא פרטיהם, ונתבארו הפרטים במסורת.

ויקראוהו לפעמים אסמכתא.

והנה, כל זה שאני מדבר עתה הוא בחלק המצוות והדינים, אך בחלק ההגדות יש עוד עיקרים אחרים ביארתי לך במקום בפני עצמו.

אסמכתא לתקנות חכמים

ואמנם, יש עוד עניינים אחרים שהם תקנות מן החכמים זכרונם לברכה, ואף על פי כן ימצאו להם רמז רחוק מאד בכתובים, ונקרא גם זה אסמכתא.

אמנם, היא אסמכתא יותר שטחית הרבה מהראשונה שזכרנו, ויכוונו בה לזכרון לעניין. ולא יחדלו לכוון בזה גם כן היות אפילו זה רמז בתורה, אף על פי שהוא רמז רחוק מאד. והוא על צד הצפיה בעתידות שהכל גלוי לפניו יתברך ועל הכל רמז, אלא שרמזו בדרך רחוקה, כיון שאין הדבר ההוא חלק מביאור המצוה כלל.

ואמנם, יש עוד פרטי דינים שלא קבלום, ויוציאום בדרכי הַסְפָּרָה או בדרכי המידות. ואפשר שיחלקו בם, וכפי הפסק שיהיה למחלוקת, כן תהיה החובה עלינו לשמור ולעשות, מבלי שיהיה למחלוקת שהיה בם חולשה לַפְּסָק כלל. כי אולם כך ציוונו יתברך שמו, שבהיות מחלוקת בדיני התורה יוכרע הדבר בבית דין, ומה שיצא מן ההכרעה ישמר בכל תוקף.

עיקרי הדינים נמסרו בקבלה ורמוזים בתורה שבכתב

וצריך שתדע עוד, כי הנה עיקרי הדינים כולם, מה שבמצוות עשה ומה שבמצוות לא תעשה, כולם מקובלים הם ממש רבנו עליו השלום. אמנם קבלו זכרונם לברכה, שדברי המסורת רמוזים הם בתורה שבכתב ברמזים שונים על פי דרכי הרמיזה ידועים להם, והיה מפורסם ומוסכם אצלם, שטוב בעיני ה' שנעמול גם בזה החלק, פירוש, בידיעת מקום רמזי התורה שבעל פה בתורה שבכתב. ועל כן יטרחו כל אחד מהם לבקש הרמזים האלה לפי מה שייראה לו יותר נכון.

וזה מה שתמצא פעמים רבות בשישה סדרים משא ומתן לבקש ראיות לדין מן הדינים. וכבר יהיה ביניהם מחלוקת על הראיות, ותמצא הראיות עצמם, שאמנם לפי דרכי ההבנה הפשטית לא יאותו יפה. אך הענין הוא מה שאמרתי לך, שהנה הדין אצלם בקבלה, אבל יטרחו לבקש לו הרמז בתורה שבכתב על השורש שזכרנו למעלה.

והנה, לא ירצו באותם הפירושים שתהיה זאת כוונת המשך המקרא ההוא, אבל ירצו, שלזה כיוון בעל התורה ברוך הוא, במה שרצה לרמוז בדרכי הרמז, נוסף על מה שרצה לבאר בדרכי הפשט,

גזירות חכמים ותקנותיהם

וממה שקבלנו עוד, שמצוות „לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל“ הכוונה שכיון האדון ברוך הוא יתברך שמו במצוה זו, היא שיהיה כח ביד בתי דיני ישראל וחכמיהם לגזור גזירות ולתקן תקנות, ונהיה כולנו חייבים לשמוע להם, ושלא לעבור על דבריהם כלל.

ונדע שכל התקנות האלה שיתוקנו לשמירת מצוות התורה ולעשות הרצוי לפניו יתברך, הנה דעתו מסכמת שיישמרו שמירה מעולה ככל מצוות התורה עצמה, אלא שהיה הרצון לפניו שיבוא הדבר מצידנו, ושנהיה אנחנו המעמידים עלינו מצוות על פי דרך תורתו, ובאותם החוקים והגבולים שנתן לדבר.

והנה אין הפרש בין חיובנו במצוות המבוארות בתורה ובין חיובנו בתקנות החכמים זכרונם לברכה וגזירותיהם, שכך הרצון לפניו שנשמור המבוארות בתורה כמו שנשמור את אלה, וכל ממרה את פיו העובר על המבוארות כעובר על אלה, ואין הבדל ביניהם אלא במה שהם זכרונם לברכה הבדילום, דהיינו שהספיקות בדיני תורה יודנו לחומרא ובדברי סופרים יודנו לקולא. והרי זו כמו שתאמר, שהעצרות תהיינה בכרת ומיתת בית דין, ולבישת שעטנז

באזהרה, ושבשר בחלב יהיה אסור בהנאה וחלב יהיה מותר. שאין אלה אלא הגבולים שכפי רצונו יתברך, אמנם בעניין חיוב המצוות בגבול שהוגבלו, אין הפרש בין אלה לאלה כלל.

ומזה נמשך שישאו ויתנו כל כך בתקנות רבות וגזירות רבות, שבאמת אינם אלא מדברי סופרים וירכו בהם הפרטים והמחלוקות. כל זה מפני ששוו בעיניהם הדברים האלה בבחינת החיוב בהם כמו כל שאר המצוות שבתורה, שאמנם רצונו יתברך היה שיבואו על זה הצד, פירוש, שיבואו מאיתנו.

והנה הדבר שווה שיצונו שנשים טוטפות בין עינינו או שיצונו שנגזור עלינו גזירות לשמירת תורתו - זו מצוה שצורת עשייתה באופן זה, וזו - צורת עשייתה באופן זה, וגדרם אחד שהוא עשיית רצונו יתברך וגזירתו.

כח ביד ביי"ד לעקור דבר מן התורה

וממה שקבלו זכרונם לברכה בפירוש המצוה הזאת גם כן הוא, שיהיה כח ביד בית דין לבטל דבר מן התורה כשיהיה לתכלית שמירת התורה עצמה, ובגבול שיהיה בשב ואל תעשה ולא בקום עשה. ועל פי זה השורש גזרו מה שגזרו בשופר ובלולב ביום שבת, כמבואר במשנה וש"ס כפי הקבלה הזאת שהייתה בידם.

י"ג עיקרים להרמב"ם

פירוש המשניות הקדמה לפרק חלק

וְהִיסוּד הַשְּׁמִינִי הוּא תוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם. וְהוּא, שְׁנֵאֵמִין שְׂכַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַמְצוּיָה בִּידֵינוּ הַיּוֹם זֶה הִיא הַתּוֹרָה שְׁנִיתְנָה לְמֹשֶׁה, וְשֶׁהִיא כוֹלָה מִפִּי הַגְּבוּרָה

...וְזֶהוּ עִנִּין 'אֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם', אָמְרוּ (סְנֵהֲרִין צ"ט) שְׁדוּא זֶה הָאֹמֵר שְׂכַל הַתּוֹרָה כוֹלָה מִפִּי הַגְּבוּרָה חוּץ מִפְּסוּק אַחַד שְׁלֹא אָמְרוּ הַקְּב"ה אֵלֹא מֹשֶׁה מִפִּי עֲצָמוֹ, וְזֶה הוּא "דְּבַר ה' בְּזֶה" - יִתְעַלֶּה ה' מִמֶּה שְׁאוּמְרִים הַכּוֹפְרִים, אֵלֹא כֹל אוֹת מִמֶּנָּה יֵשׁ בָּהּ חֲכָמָה וְנִפְלְאוֹת לְמִי שֶׁהִבִּינוּ ה', וְלֹא תוֹשֵׁג תְּכֵלִית חֲכָמְתָּהּ, אֲרוּכָה מֵאַרְצֵן מִדָּה וְרַחֲבָה מִנִּי יָם. וְאֵין לְאָדָם אֵלֹא לְהֵלֶךְ בְּעַקְבוֹת דּוֹד מְשִׁיחַ אֱלֹקֵי יַעֲקֹב שֶׁהִתְפַּלֵּל "גַּל עֵינֵי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ"

וְכַמוֹ כֵּן פִּירוּשָׁה הַמְּקוּבָּל הוּא גַם כֵּן מִפִּי הַגְּבוּרָה, וְזֶה שְׁאֵנִי עוֹשִׂים הַיּוֹם אֵת אוֹפֵן הַסּוּכָה וְהַלּוּלָב וְהַשּׁוֹפָר וְהַעֲזִיצִית וְהַתְּפִילִים וְזוֹלְתֵן הוּא אוֹתוֹ הָאוֹפֵן שְׁאָמַר ה' לְמֹשֶׁה וְהוּא אָמַר לָנוּ, וְהוּא מוֹסֵד הַשְּׁלִיחוֹת נֶאֱמַן בְּמֵה שְׁמֵסֵד

וְהַמְּאָמַר הַמּוֹרָה עַל הִיסוּד הַשְּׁמִינִי הַזֶּה הוּא אָמְרוּ "בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שְׁלַחְנִי וְכו' כִּי לֹא מִלְבִּי"

דברי הרמב"ם

רמב"ם (פ"א מהלכות חובל ומזיק ה"ה-ה"ו):

ומנין שזה שנאמר באיברים 'עין תחת עין' וכו' תשלומין הוא, שנאמר 'חבורה תחת חבורה' ובפירוש נאמר 'וכי יכה איש את רעהו באבן או באגרוף וגו' רק שבתו יתן ורפא ירפא', הא למדת ש'תחת' שנאמר בחבורה תשלומין, והוא הדין ל'תחת' האמור בעין ובשאר איברים. אע"פ שדברים אלו נראים מענין תורה שבכתב, כולן מפורשין הן מפי משה מהר סיני, וכולן הלכה למעשה הן בידינו וכזה ראו אבותינו דנין בבית דינו של יהושע ובבית דינו של שמואל הרמתי ובכל בית דין ובית דין שעמדו מימות משה ועד עכשיו.

ובהקדמתו לפירוש המשנה כתב:

הנה זה יסוד שראוי שתתעכב עליו, והוא שהפירושים המקובלים ממשנה אין בהם מחלוקת בשום פנים, שהרי עד עתה לא מצאנו מחלוקת שאירעה בזמן מן הזמנים ממשנה עד רב אשי בין שום אחד מן החכמים שיאמר אחד מהם שמי שסימא עין אדם מסמאין את עינו לפי שאמר ה' 'עין בעין' ואמר האחר כופר בלבד הוא חייב.

הרמב"ם מלמדנו ארבעה דברים על דין "עין תחת עין" - ממון:

א. דין זה נראה מתוך התורה שבכתב

ב. גם דין זה מקובל איש מפי איש עד משה רבינו שקיבלו מפי הגבורה בסיני

ג. וכך דנו בכל בית דין ובי"ד שעמדו מימות משה רבינו ועד עכשיו

ד. ומימות משה ועד חתימת התלמוד לא היה אף חכם שחלק על דין זה

דברי הדרשן המתעה

יתכן, לא שאני יודע שזה כך, אבל יתכן, שבסוגיה של 'עין תחת עין' נהגו כל ימי הבית הראשון 'עין תחת עין' ממש. יום אחד קם לו אחד החכמים ואמר 'רבותי! אולי לא זה הפשט? אולי לא ככה?', לא שהוא טען שהפשט הוא אחר, אלא נראה לו, אני לא יודע בדיוק איך זה נעשה, אבל יום אחד הוא בא ואומר 'לא, זה לא ככה', וכך ההלכה! אין בעיה, לפחות הרמב"ם כך סבר, הרמב"ם סבר שאפשר לחיות עם זה.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

ס2 י חשון תשעה – תושבעב ס2 –

התורה יצירה משותפת לקבה ולאדם

דקה 16

דברי הרמב"ם

וכה הם דברי הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשניות:
 דע כי כל מצוה שנתן ה' למשה רבינו לא ניתנה לו אלא עם פירושה היה ה' אומר לו
 את המקרא ושוב אומר לו את פירושו ומדרשו וכל מה שכולל אותו הנוסח המושכל.

עוד כתב שם הרמב"ם:

ואמרו עליהם השלום בבריתא זיידבר ה' אל משה בהר סיני' מה תלמוד לומר 'בהר
 סיני' והלא כל התורה כולה נאמרה מסיני, אלא לומר לך מה שמיטה נאמרו כללותיה
 ופרטותיה ודקדוקיה מסיני אף כל המצוות נאמרו כללותיהן ופרטותיהן ודקדוקיהן
 מסיני. ואומר לך דוגמא - הנה אמר לו ה' 'בסוכות תשבו שבעת ימים' וכן הודיעו יתעלה שהסוכה
 הזאת חובה על הזכרים לא על הנקבות, ואין חייבים בה החולים ולא הולכי דרכים, ושלא יהיה סככה
 אלא בדבר שגידולו מן הארץ ואין מסככים אותה לא בצמר ולא במשי, ולא בכלים ואפילו הן מן הגדל
 בארץ כגון המחצלאות והבגדים, ושיהיו האכילה והשתיה והשינה בה במשך כל שבעת הימים ושלא
 יהיה בחללה פחות משבעה טפחים אורך על שבעה טפחים רחב, ולא יהיה בגובהה פחות מעשרה
 טפחים. וכאשר בא שליח ה' עליו השלום ניתנה לו מצוה זו ופירושה. וכמו כן שש מאות ושלוש
 עשרה המצוות הן ופירושיהן, נוסח המצוות נכתב במגילות והפירוש על פה.

וחזר הרמב"ם והניף ידו שנית בראש הקדמת ספרו הגדול:

כל המצוות שניתנו לו למשה בסיני בפרושן ניתנו. שנאמר 'זאתנה לך את לוחות האבן
 והתורה והמצוה' - 'תורה' זו תורה שבכתב, ו'מצוה' זה פירושה. וצונו לעשות התורה
 על פי המצוה. ומצוה זו היא הנקראת תורה שבעל פה:

כל התורה כתבה משה רבינו קודם שימות בכתב ידו ונתן ספר לכל שבט ושבט וספר
 אחד נתנהו בארון לעד, שנאמר 'לקוח את ספר התורה הזאת ושמתם אותו מצד ארון
 ברית ה' אלוקיכם והיה שם בך לעד':

ו'המצוה' שהיא פירוש התורה לא כתבה אלא צוה בה לזקנים וליהושע ולשאר כל
 ישראל, שנאמר 'את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו לעשות לא תוסף
 עליו ולא תגרע ממנו', ומפני זה נקראת תורה שבעל פה.

וחזר הרמב"ם וכתב זאת זכרון בספר בסוף ההקדמה אחר מנין המצוות:

אלו הם שש מאות ושלוש עשרה מצוות שנאמרו לו למשה בסיני הן וכללותיהן
 ופרטותיהן ודקדוקיהן, וכל אותן הכללות והפרטות והדקדוקין והביאורין של כל מצוה
 ומצוה היא תורה שבעל פה שקבלו בית דין מפי בית דין.

דברי הדרשן המתעה

אם אנחנו עומדים על זה שפשוטו של מקרא הוא לא כמו חז"ל, ולא היתה לחז"ל גם מסורת בדוקא על הדבר הזה, זאת אומרת באופן עקרוני, אני אמחיש את זה באופן קיצוני, יתכן (לא שאני יודע שזה כך) אבל יתכן, שבסוגיה של 'עין תחת עין' נהגו כל ימי הבית הראשון 'עין תחת עין' ממש. יום אחד קם לו אחד חכמים ואמר 'רבותי! אולי לא זה הפשט? אולי לא ככה?', לא שהוא טען שהפשט הוא אחר, אלא נראה לו, אני לא יודע בדיוק איך זה נעשה, אבל יום אחד הוא בא ואומר 'לא, זה לא ככה', וכך ההלכה!

אין בעיה, לפחות הרמב"ם כך סבר, הרמב"ם סבר שאפשר לחיות עם זה. הוא לא כותב לנו על איזה דוגמאות זה כך או אחרת, הוא לא עשה רשימה כזאת, הוא עשה רשימה של מספר קטן של דינים שאנחנו יודעים שהם מסיני, שרואים מתוך סוגית הגמ' שזה לא חידוש של חכמים אלא הגיעו מסיני, חמש או שש דינים כאלה, זה מה שהרמב"ם מצא, אולי יותר

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. ב.

02 י חשון תשעה - תושבעב 02 -

התורה יצרה משותבת לקבה ולאדם

דקה 16

דברי הרמב"ם

רמב"ם בהקדמה לפירוש המשנה :

ונמצא לפי היסודות אשר הקדמנו שחלקי הדינים המצויים בתורה הם חמישה חלקים:

החלק הראשון - הפירושים המקובלים ממשה שיש להם רמז בכתוב או שאפשר לדורשם באיזו מידה, ובזה אין מחלוקת כלל, אלא כשיאמר אדם כך קבלתי מתבטל כל דיבור.

והחלק השני הם הדינים שנאמר עליהם שהם הלכה למשה מסיני, ואין ראיות עליהם כמו שהזכרנו, ובזה גם כן אין בהם חולק.

(החלק השלישי שהרמב"ם מונה הם פרטי ההלכות שלמדו חכמים מדקדוק המקראות או ביי"ג מידות שהתורה נדרשת בהן, והחלק הרביעי והחלק החמישי הם תקנות וגזירות חכמים)

וכבר הובאו לעיל בעמוד 9 דברי הרמב"ם שכל התרי"ג מצוות נמסרו למשה מפי הגבורה עם פרושיהם וכללותיהם ופרטותיהם.

הרמב"ם כותב שלא כל הלכה שמקובלת רב מפי רב עד משה רבינו שקבלה מסיני נקראת 'הלכה למשה מסיני':

וכל הלכה שאין לה רמז במקרא ואין לה אסמכתא ואי אפשר לדורשה באיזו מידה (מיי"ג מידות שהתורה נדרשת בהן), על אותה בלבד אומרים 'הלכה למשה מסיני'.

ואחר שביאר מה נקרא 'הלכה למשה מסיני' כתב הרמב"ם:

ואני אמנה לפניך כאן את רוב הדינים שאמרו בהן 'הלכה למשה מסיני' ואפשר שהם כולם.

וכאן מונה הרמב"ם מעל לשלושים הלכות שאנו יודעים בודאי שאין להם מקור זולת המסורה מסיני.

דברי הדרשן המתעה

הרמב"ם סבר שאפשר לחיות עם זה. הוא לא כותב לנו על איזה דוגמאות זה כך או אחרת, הוא לא עשה רשימה כזאת, הוא עשה רשימה של מספר קטן של דינים שאנחנו יודעים שהם מסיני, שרואים מתוך סוגית הגמ' שזה לא חידוש של חכמים אלא הגיעו מסיני, חמש או שש דינים כאלה, זה מה שהרמב"ם מצא, אולי יותר...

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

02 י חשון תשעה - תושבעב 02 -

התורה יצירה משותפת לקבה ולאדם

דקה 16

הרמב"ם בביאור היסוד השמיני מי"ג עיקרי האמונה כותב:

וכמו כן פירושה המקובל הוא גם כן מפי הגבורה, וזה שאנו עושים היום את אופן הסוכה והלולב והשופר והציצית והתפילים וזולתן הוא אותו האופן שאמר ה' למשה והוא אמר לנו, והוא מוסר השליחות נאמן במה שמסר

אבל הדרשן המתעה מגמד את התורה שקיבלנו מסיני לחמש או שש דינים, אולי יותר, ועוד תולה את עצמו ברמב"ם שלדבריו "יכול לחיות עם זה".

ובכן, הבה נבהיר דבר פשוט:

הרמב"ם לא "יכול לחיות" עם כפירה בעיקר!!!

דברי הגמרא ומהרש"א

מנחות (ס"ה ע"א):

שהיו בייתוסין אומרים עצרת אחר השבת ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם שוטים מנין לכם ולא היה אדם אחד שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר משה רבינו אוהב ישראל היה ויודע שעצרת יום אחד הוא עמד ותקנה אחר שבת כדי שיהו ישראל מתענגין שני ימים - "גשר" קרא עליו - ריב"ז ענה לו מקרא זה 'אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר' ואם משה רבינו אוהב ישראל היה למה איחרן במדבר ארבעים שנה. אמר לו - הזקן הפטפטן רבי, בכך אתה פוטרני?! אמר לו שוטה, ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם

מהרש"א:

הא ודאי דאלו הצדוקים ובייתוסים לא האמינו בקבלתם וראייתם - של החכמים ד'ממחרת השבת' הוא ממחרת י"ט ראשון של פסח, ופירשו בו שבת ממש דהיינו שבת בראשית.

וקא"ל ריב"ז מנין זה לכם, גם אם לא תאמינו בקבלה מ"מ יש לנו לומר ד'ממחרת שבת' הוא ממחרת י"ט דהזכר לעיל מיניה, דמצינו י"ט מקרי שבתון, כדכתיב בר"ה וביה"כ על שם השביתה דאין בין שבת לי"ט אלא אוכל נפש בלבד.

ר"ה נקרא 'שבתון' (ויקרא כג ד), יום הכיפורים נקרא 'שבת שבתון' (טו לא), ונאמר בו 'שבת שבתון' הוא לכם וענינתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם' (כג לב), בסוכות כתוב 'ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון' (כג ט).

ואהא השיב הבייתוסי, כיון דמשה רבינו אוהב את ישראל היה, מסתמא שבת בראשית קאמר כדי שיתענגו ב' ימים.

וע"ז קרא עליו מקרא כו' א"ל שוטה ולא תהא תורה שלימה שלנו עם קבלתה כשיחה בטילה שלכם כו' שהיא קרובה למינות שמשה רבינו נתן להם המצות ע"פ אהבתו אותם וכאילו לא נתנו מפי הגבורה ח"ו ודו"ק.

דברי הדרשן המתעה

אין לי בעיה לחשוב שנהגו בימי בית ראשון לעשות 'ממזרת השבת' בשבת של חוה"מ פסח ועכשיו התחילו ספירת העומר ושבועות יצא תמיד במוצ"ש והיה יומיים חג כמו שאמר אותו זקן לר' יוחנן שיהיה ביחד שני ימים חג, "גשר", ואין בית ספר, ואין זה, מוצלח! ככה נהגו בימי בית ראשון, אולי, וזה לא שאני אומר, אני לא יודע, זה לא משנה.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

ס2 'חשון תשעה - תושבעפ 02 -

התורה יצירה משותפת לקבה ולאדם

דקה 39

דברי הרמב"ם

רמב"ם (פירוש המשניות אבות פ"א מ"ג):

והיו לזה החכם - אנטיגנוס איש סוכו שני תלמידים שם האחד צדוק ושם השני ביתוס. וכאשר שמעו שאמר זה המאמר - 'אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס וכיו"', יצאו מלפניו ואמר האחד לחברו: הנה הרב אמר בפירוש שאין לאדם לא גמול ולא עונש ואין תקוה כלל, כי לא הבינו כוונתו. וסמך האחד מהן ידי חברו ויצאו מן הכלל והניחו התורה. התחברה לאחד כת אחת ולחברו כת אחרת, וקראום החכמים צדוקים וביתוסים.

וכאשר לא היו יכולים לקבץ הקהילות לפי מה שהגיע להם מן האמונה, שזאת האמונה הרעה תפריד הנקבצים כ"ש שלא תקבץ הנפרדים, נטו להאמין הדבר שלא יכלו לכזבו אצל ההמון, שאילו היו מוציאים אותם מפייהם היו הורגין אותם, רוצה לומר דברי תורה, ואמר כל אחד לסיעתו שהוא מאמין בתורה וחולק על הקבלה שאינה אמיתית. וזה לפטור עצמם מן המצות המקובלות והגזרות והתקנות אחר שלא יכלו לדחות הכל, הכתוב והמקובל. ועוד, שהתרחב להם הדרך לפירוש, כי לאחר ששב הפירוש בבחירתם היה יכול להקל במה שירצה ולהכביד במה שירצה כפי כוונתו, אחר שאינו מאמין כלל בעיקר. ואמנם, בקשו דברים המקובלים אל קצת בני אדם לבד.

ומאז יצאו אלו הכתות רעות, ויקראו באלו הארצות, ר"ל מצרים, 'קראים', ושמותם אצל החכמים 'צדוקים' ו'בייתוסים'. והם אשר התחילו להשיב על הקבלה ולפרש כל הפסוקים כפי מה שיראה להם מבלתי שישמעו לחכם כלל היפך אומרו יתברך 'על פי התורה אשר ירוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל':

דברי הדרשן המתעה

אין לי בעיה לחשוב שנהגו בימי בית ראשון לעשות 'ממזרת השבת' בשבת של חוה"מ פסח ועכשיו התחילו ספירת העומר ושבועות יצא תמיד במוצ"ש והיה יומיים חג כמו שאמר אותו זקן לר' יוחנן שיהיה ביחד שני ימים חג, "גשר", ואין בית ספר, ואין זה, מוצלח! ככה נהגו בימי בית ראשון, אולי, וזה לא שאני אומר, אני לא יודע, זה לא משנה.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

ס2 ' חשוון תשעה - תושבעפ 02 -

התורה יצירה משותפת לקבה ולאדם

דקה 39

הרמב"ם מלמדנו, כי הצדוקים והבייתוסים בעצמם לא באמת האמינו בשיטתם הכפרנית שהפרידה בין התורה שבכתב לתורה המסורה לנו בעל פה, אלא כפרו בכל התורה.

כל דבריהם כאילו הם הולכים אחר "פשוטו של מקרא" באו כדי למשוך אחריהם את ההמון התמים וכדי לאפשר להם גמישות הלכתית כך שיוכלו לעצב את ה"הלכה" החדשה ע"פ דרכם.

מדברי הרמב"ם אפשר לדלות תשובה לקושיה העולה מאליה - כיצד ייתכן שהדרשן הלז זכה לכוון בכל דבריו ההיפך ממה שמבואר בדברי רבותינו?!

דברי הרמב"ם

וז"ל הרמב"ם (פיהמ"ש כלים פ"ז מ"ב):

ולא יטען אומרו כזית מן המת וכעדשה מן השרץ 'שיעורו מדברי סופרים' עם השורש אשר בידינו שכל השיעורים הלכה למשה מסיני. לפי שכל מה שלא התבאר בלשון התורה יקרא 'מדברי סופרים', ואע"פ שהדברים הן הלכה למשה מסיני, לפי שמאמר 'מדברי סופרים' יכלול שיהיה הדבר דעת סופרים כמו הפירושים וההלכות המקובלות מן משה מסיני או תקון סופרים כמו התקנות והגזרות, ושמור כלל זה.

ביאור לשון 'דברי סופרים' לפי הרמב"ם:

תורה שבע"פ נמסרה למשה רבינו מפי הגבורה ללמדה לבניי כל מצוה ופירושה, כל פרשה וביאורה. וחכמי התורה הקדמונים שקדמו לזמן המשנה נקראו 'סופרים' (קידושין ל. ירושלמי שקלים פ"ה ה"א) לפי שסיכמו את ההלכות באופן הקל לזכירה לא לפי סדר הפרשיות והמצוות אלא שקיבצו הלכות דומות ונתנו בהן מניין -

אמר ר' אבהו כתיב (דבה"א ב נה) 'משפחות סופרים יושבי יעבץ' מה ת"ל 'סופרים', אלא שעשו את התורה ספורות ספורות - 'חמשה לא יתרומו תרומה', 'חמישה דברים חייבין בחלה', 'חמש עשרה נשים פטרות צרותיהן', 'שלשים ושש כריתות בתורה', 'שלש עשרה דבר נאמרו בנבלת העוף הטהור' 'ארבעה אבות נזיקין', 'אבות מלאכות ארבעים חסר אחת'. (ירושלמי שקלים שם) שצירפו הדברים ומנאום יחד שלא ישתחו (רש"י תמורה טז. ד"ה דקדוקי סופרים).

פעולה זו של סידור הדינים הדומים בכללים החלה בימי משה (ראה רש"י תמורה שם) ואחריו עתניאל בן קנז שנקרא יעבץ - שיעץ וריבץ תורה בישראל (תמורה שם) - ומשפחות סופרים יושבי יעבץ. ועיקר פעולה זו נמשך עד לעזרא הסופר ובית דינו - אנשי כנה"ג - אמר ר' אליעזר כתיב (עזרא ז יא) 'לעזרא הכהן הסופר' - מה ת"ל 'סופר', אלא כשם שהיה סופר בדברי תורה כך היה סופר בדברי חכמים. (ירושלמי שקלים שם)

ומיני אז שיננו את התורה שבע"פ דור אחר דור בנוסח הזה המועיל לזכירה שניסחו אותם חכמים קדמונים עד שהוא נקבע ליסוד המשנה שערך רבינו הקדוש ובני דורו. ולכן כל דברי התורה שבע"פ - הן אותם שנמסרו למשה מסיני, והן אותן הלכות ופירושים שנתחדשו ע"י החכמים ע"י דקדוק הפסוקים או הדרשה במידות שהתורה נדרשת בהם, והן התקנות והגזירות דרבנן, נקראים כולם 'דברי סופרים'.

דברי הדרשן המתעה

אבל אני לא יכול לייחס לפירוש שלי תוקף אלוקי, זה לא נכון!

כשהרמב"ם אומר, מפורסם, אני לא רוצה לפתוח את כל הסוגיה, **שדברים שחז"ל דרשו**, שהם דרשו את הפסוקים, **נקראים דברי סופרים**, הוא לא מתכוין שהדברים האלה הם דרבנן, הוא מתכוין שהדברים האלה הם דברי אדם, זו יצירה אנושית! **קידושי כסף זו יצירה אנושית!**

אנשים מסויימים שפעלו במערכת של כללים מסויימים שהתורה קבעה אותם, הם יכלו להחליט שאין קידושי כסף אלא יש אני-לא-יודע-איזה קידושין נוספים. והם בחרו, בהתאם לשיקול דעתם, ליצור קידושי כסף, והקידושי כסף זה מוסד שבני אדם יצרו אותו, והקידושי כסף מקבל מקום בתורה.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

יג עיקרי אמונה, לסס הברית

והדו שיח ההדדי עם אלוקים,

חי שבט, תשעה

דקה 35

כפי הנראה מדבריו, הדרשן המתעה הבין שה'סופרים' עליהם הרמב"ם מדבר הם מה שנקרא בשפה המדוברת כיום 'סופרים' דהיינו מחברי סיפורי מעשיות מדומיינים שישבו וחיברו פירושים בדויים למקראות כפי נטיית ליבם וחשקם הטבעי...

בזאת תדעון כי ה' שלחני

התחיל (קורח) חולק עליהם ואומר

לא משה נביא

ולא אהרן כהן גדול

ולא תורה ניתנה מן השמים.

כיון ששמע משה כך

התחיל הלך לו אצל הקב"ה

א"ל אותר על בזיוני ועל בזיונו של אהרן

ועל בזיונה של התורה אני תובע

שנאמר "בזאת תדעון כי ה' שלחני וגו'"

ואין זאת' אלא תורה

שנאמר: "וזאת התורה אשר שם משה וגו'"

תנחומא ישן

הוספה לפרשת קרח ב

כי לא מלבי

מגיד שכל המצוות כולן

ודקדוקיהן

ופירושיהן

וכיאוריהן

וכללותיהן

ופרטותיהן

הכל מפי קדש נאמר למשה

והוא ציר נאמן

לא הוסיף ולא נרע

ולא פירש דבר

מה שלא נאמר לו בסיני

שנאמר "כי לא מלבי"

מדרש הגדול

דברי חז"ל

המקום היחיד בכל הש"ס שמצינו ששואלים על דין שכתוב בתורה בלשון 'וכי מפני ש...' הוא בסנהדרין (עב ע"א):

תניא רבי יוסי הגלילי אומר: וכי מפני שאכל זה תרטימר בשר ושתה חצי לוג יין האיטלקי אמרה תורה יצא לבית דין ליסקל. אלא הגיעה תורה לסוף דעתו של בן סורר ומורה שסוף מגמר נכסי אביו ומבקש למודו ואינו מוצא ויוצא לפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב, שמיתתן של רשעים הנאה להם והנאה לעולם.

התנא הקדוש ר' יוסי הגלילי לא הקשה, חלילה, איך התורה אומרת כך והרי זה לא מסתדר עם התפיסה המוסרית האישית שלי, איך התורה לא התייעצה איתי לפני שהטילה על בן סורר ומורה כזה עונש לא הומאני. ריה"ג הקשה שלא מצינו בתורה אזהרה לא לאכול בשר או לא לשתות יין, וא"כ איך התורה מחייבת עונש כה חמור על דבר שאינו אסור בעצם. זאת ועוד, מכח קושייתו ריה"ג אינו מסלף את דברי התורה ומפרש אותם שלא כפשוטם, אלא להיפך, הוא מבאר את טעם הכתוב ולומד ממנו רעיון מוסרי, הוא עמל להבין את הכתוב ולא מנסה להכריח את הכתוב לחשוב כמוהו, הוא לומד מהתורה ולא מלמד אותה מה לומר, הוא לא מבטל מכח דבריו שום דין הכתוב בתורה.

דברי הדרשן המתעה

מה זה הדבר הזה, שחז"ל מגיעים ושואלים קושיות?! אז אני מבין שמותר לשאול שאלה מה כתוב בתורה ולהתעמק יותר כדי להבין את מה שכתוב, אבל כשחז"ל באים ושואלים קושיה שואלים קושיה 'איך זה יכול להיות?!', נו, ומה אתה עושה עם הקושיה הזאת?! מה אפשר לעשות, כך כתוב בתורה. **איזה מין דבר זה, שבאים חז"ל לכתוב בתורה, ואומרים "וכי מפני ש..."**

התשובה היא שיש פה עיקרון, יש פה עיקרון שהתורה אומרת אותו, וחז"ל באים ובוחנים אותו מכח השיקול דעת שלהם, והם מערבים את השיקול דעת שלהם ואומרים זה לא ייתכן! והם, מותר להשתמש במילה הזאת, הם מכריחים את התורה לקבל את הכללים האלה ולפעול על פי זה.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

יג עיקרי אמונה, לסס הברית

והדו שיח ההדדי עם אלוקים,

חי שבט, תשעח

דקה 24 ודקה 27

דברי חז"ל והקדמונים

שמות רבה (פכ"ח ס"ו, וכ"ה בתנחומא יתרו יא) :

ולא כל הנביאים בלבד קבלו מסיני נבואתן, אלא אף החכמים העומדים בכל דור ודור כל אחד ואחד קיבל שלו מסיני. וכן הוא אומר "את כל הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם קול גדול ולא יסף".

וכתב השל"ה הקדוש (ספר תולדות אדם בית חכמה תליתאה ג) על דברי המדרש :
הנה בארו כל מה שחזשו החכמים בכל הדורות קבלו בסיני מן הקול ההוא, ולא היה כפי שכלם וחקירתם...

ובירושלמי דפאה (פ"ב ה"ו) אמרו אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו נאמר למשה בסיני.

מזה מבואר שכל דברי חכמים שבכל דור ודור ומה שמחזשים, וכל פלפולם הוא מסיני ולא שכל אנושי רק שכל אלוך, רק שהם הוציאו מכח אל הפועל.

רמב"ם (אגרת תימן) :

כבר הבטיחנו הבורא יתברך כאדם הנכנס ערב לחברו ודי לנו בערבותו והודיענו, שכל מי שעמד על הר סיני שהם מאמינים בנבואת משה רבינו בכל מה שבא על ידו הם ובניהם ובני בניהם עד עולם, שכן אמר הקדוש ברוך הוא יתברך 'הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם'
לפיכך יש לדעת, שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא שאינו מזרע האנשים ההם.

דברי הדרשן המתעה

**אבל אני לא יכול לייחס לפירוש שלי
תוקף אלוקי, זה לא נכון!**

כשהרמב"ם אומר, מפורסם, אני לא רוצה
לפתוח את כל הסוגיה, שדברים שחז"ל דרשו, שהם
דרשו את הפסוקים, נקראים 'דברי סופרים', הוא
לא מתכוין שהדברים האלה הם דרבנן, הוא
מתכוין שהדברים האלה הם דברי אדם,
**זו יצירה אנושית! קידושי כסף זו
יצירה אנושית!**

אנשים מסויימים שפעלו במערכת של כללים
מסויימים שהתורה קבעה אותם, הם יכלו
להחליט שאין קידושי כסף אלא יש אני-לא-
יודע-איזה קידושין נוספים. והם **בחרו,**
בהתאם לשיקול דעתם, ליצור קידושי כסף.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. ב.

ג עיקרי אמונה, לסס הברית
והדו שיח ההדדי עם אלוקים,
חי שבט, תשעה

דקה 35

אכן, מי שנטה מדרך הדת
הנתונה במעמד הר סיני, לא
יכול לייחס לפירוש שלו
תוקף אלוקי

דברי חז"ל והמפרשים (לקט חלקי)

❖ אנכי ה' אֵקִיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: (שמות כב) רש"י: כדאי היא ההוצאה, שתהיו משועבדים לי.

רמב"ן: וטעם 'מבית עבדים' שהיו עומדים במצרים בבית עבדים, שבויים לפרעה, ואמר להם זה שהם חייבין שיהיה השם הגדול והנכבד והנורא הזה להם לאלוקים שיעבדוהו, כי הוא פדה אותם מעבדות מצרים, כטעם 'עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים' (ויקרא כה נה).
וזו המצוה תיקרא בדברי רבותינו (ברכות יג): קבלת מלכות שמים, כי המלות האלה אשר הזכרתי הם במלך כנגד העם.

וכך אמרו במכילתא (בפס' הבא): 'לא יהיה לך אלהים אחרים על פני' למה נאמר, לפי שהוא אומר 'אנכי ה' אֵקִיךָ', משל למלך שנכנס למדינה, אמרו לו עבדיו גזור עלינו גזירות, אמר להם לאו, כשתקבלו מלכותי אגזור עליכם גזירות, שאם מלכותי אינכם מקבלים גזירותי האיך אתם מקיימין. כך אמר המקום לישראל 'אנכי ה' אֵקִיךָ', 'לא יהיה לך' - אני הוא שקבלתם מלכותי עליכם במצרים, אמרו לו הן, כשקבלתם מלכותי קבלו גזרותי, כלומר אחר שאתם מקבלים עליכם ומודים שאני ה' ואני אֵקִיכם מארץ מצרים קבלו כל מצוותי:

אור החיים הקדוש: אמר 'אלוקיך' פירוש שעליהם לקבל מאמרו וגזרותיו, וכל הממרה את פיו יכנו אלוך.

מדרש רבה (פכ"ו ס"ג): אמר רבי טוביה בן רבי יצחק אנכי ה' אֵהִיךָ, שעל מנת כן הוצאתיך מארץ מצרים שתקבל אלקותי עליך.

❖ אני ה' אֵהִיכם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לְכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי ה' אֵהִיכֶם: (במדבר טו מא)

רש"י: אשר הוצאתי אתכם. על מנת כן פדיתי אתכם, שתקבלו עליכם גזרותי: אני ה' אֵהִיכם. עוד למה נאמר, כדי שלא יאמרו ישראל, מפני מה אמר המקום, לא שנעשה ונטול שכר, אנו לא עושים ולא נוטלים שכר, על כרחכם אני מלככם, וכן הוא אומר 'אם לא ביד חזקה וגו' אמלוך עליכם' (יחזקאל כ, לג).

המשך דברי חז"ל והמפרשים <<<

דברי הדרשן המתעה

עובדה היא שהתורה, כמעט בכל המצוות היא מפרשת את הטעם שלהם.

ובכל המקומות שהיא פונה לטעם, היא פונה לטעם האנושי, זאת אומרת, לבני אדם שמבינים בדעתם מה נכון.

והיא פונה אליהם, והיא אומרת להם: איך אתה הורג את האדם?! כך כתוב בפרשת נח, איך כתוב? אני לא זוכר את המילים... "מיד איש אחיו" - הוא הרי אח שלך! הוא הרי אח שלך!

בשביל מה זה נחוש? בשביל מה זה נחוש?! תגיד: אני האלוקים, אני רוצה כך וכך, אלה הם הדרישות שלי וזה מה שאני רוצה. העובדה היא שהתורה לא מדברת בשפה הזו.

שאלה מאחד מתלמידי:

התורה הרבה מאד כן מדברת בשפה הזאת - הוצאתי אתכם ממצרים ואתם משועבדים לי, אני עשיתי, הראיתי לכם את ידי הגדולה וזרועי הנטויה.

זה 'קריאה', לדעתי, בעניותי... ארי, בעניותי, זה לא 'קריאה' נכונה של התורה.

...הקב"ה יכול היה להגיד אני בעל הבית או מפני שבראתי אותכם או מפני שהוצאתי אותכם ממצרים ואתם שלי, ולכן אני דורש את זה ממכם.

« המושך דברי חז"ל והמפרשים (לקט חלקי)

ספרי: למה מזכירים יציאת מצרים על כל מצוה ומצוה. למה הדבר דומה, למלך שנשבעה בן אוהבו, ומשפדאו לא פדאו לשום בן אלא לשום עבד, שאם יגזור ולא יהא מקבל עליו אומר לו עבדי אתה. כיון שנכנס למדינה אמר לו נעול לי סנדלי וטול לפני כלים להוליך לבית המרחץ, התחיל הבן ההוא מנתק, הוציא עליו שטר ואמר לו עבדי אתה.

כך כשפדה הקב"ה את זרע אוהבו לא פדאם לשום בנים אלא לשום עבדים, כשיגזור ולא יהו מקבלים עליהם יאמר להם עבדי אתם.

❖ אבות (פ"ו מ"א): כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בראו אלא לכבודו, שנאמר (ישעיה מג ז): 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו'. ואומר (שמות טו יח): 'ה' ימלך לעלם ועד'.

שמות רבה (פ"ז ס"א): "כל פועל ה' למענהו" (משלי טז ד), אתה מוצא שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בששת ימי בראשית לא ברא אלא לכבודו ולעשות בהן רצונו. ביום הראשון ברא שמים וארץ אף הם לכבודו בראם שנאמר (ישעיה סו א) "כה אמר ה' השמים כסאיי", ואומר (תהלים יט ב) "השמים מספרים כבוד א-ל". וכן האור שברא לכבודו הוא, דכתיב (תהלים קד ב) "עוטה אור כשלמה". מה נברא ביום שני וכו' מה ברא ביום שלישי וכו' מה נברא ביום שישי בהמות לכבודו וצוה להקריב מהם קרבן, שנאמר (ויקרא א ב) "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר", וברא בו אדם לכבודו, שנאמר (תהלים קמח ז ג) "הללו את ה' מן הארץ תנינים וגו'", הוי "כל פועל ה' למענהו".

רמב"ן (סוף פר' בא): וכוונת כל המצות שנאמין באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו.

❖ ובגמ' ר"ה (ב). מיייתנן שצריך לומר מלכויות ב"ה מדסמין קרא ד'אני ה' אלוקיכם' לר"ה, ופירש"י: 'אני ה' אלוקיכם' הוא לשון אני אדון לכם.

«« המשך דברי הדרשן המתעה

הטיעון הזה מופיע בתורה פעם אחת בלבד, הטיעון הזה, בכל חמישה חומשי תורה, שאני בעל הבית, מופיע פעם אחת בלבד! הטיעון הזה, מה שנקרא, קוראים אותו בשפה שלנו 'הכל לאדון הכל' - 'ALL FOR THE BOSS', הטיעון הזה מופיע פעם אחת! בתורה: "כי עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים" ולכן מה? - "לא ימכרו ממכרת עבד", לכן הם בני חורין. זאת אומרת במילים אחרות - אם בן אדם רוצה למכור את עצמו לעבד למישהו אז הקב"ה אומר: אני בעל הבית קודם.

אבל בכל המקומות שהקב"ה אומר: הוצאתי אתכם ממצרים, הוא מתכוין לומר, וככה זה מוכח מתוך הפרשה, יש קשר בינינו והקשר הזה מחייב אותך, כחלק מהנאמנות, מהידידות.

שיעורי קול הלשון:

שיעורי ה. א. מ. כ.

יג עיקרי אמונה, לסס הברית

והדו שיח ההדדי עם אלוקים,

חי שבט, תשעה

דקה 15

כמובן, הקב"ה לא לכבוד עצמו הוא דורש שאין הוא צריך לנו ולעבודתנו, וכל מה שהוא מולך עלינו הוא לטובתנו, שע"י שנתבטל אליו לעשות רצונו בשלמות כעבדים המשמשים את האדון שלא ע"מ לקבל פרס ומתוך מורא שמיים, נזכה להרבות כבוד שמיים ולידבק בו יתברך.

ביאור מן הכתוב ודברי רבותינו

מאחר והדרשן מתעה את שומעיו בענין הברית בין הקב"ה וישראל כשהוא חוזר ומדקלם ללא הרף כאילו הבחירה של עם ישראל והברית שכרת עימנו הבורא מחייבת שדבר ה' הכתוב בתורה הוא חומר גלם שאנחנו אמורים לעוות ולסרס ע"פ התפיסה האנושית שלנו (עפ"ל). והנה כל המתבונן בדברים, שם לב כי אין כל קשר לוגי בין הדברים, אך הדרשן המתעה הבלתי נלאה פועל ע"פ העקרון שכל שקר שחוזרים עליו מספיק פעמים בעוצמה ובבטחון הופך בלב ההמון למושכל ראשון.

כדי לפוגג את הערפל שהוא זורה באוזני שומעיו, נביא בקצירת האומר כמה מדברי רבותינו השופכים אור בעניין:

(שמות כז י). ויבחר בכם מכל העמים שתהיו אתם סגולה ונחלה לו, כי הבחירה בכל מקום ברירה מן האחרים. ואמר הטעם 'כי מאהבת ה' אתכם בחר בכם' שראה אתכם ראויים להתאהב לפניו ונבחרים לאהבה יותר מכל העמים. ולא הזכיר בזה טעם מן הבחירה, כי הנבחר לאוהב היודע לסבול את אוהבו בכל הבא עליו ממנו, וישראל ראויים לכך מכל עם, כמו שאמרו (ביצה כה:): שלשה עזים הם - ישראל באומות, כי יעמדו לו בנסיונות 'או יהודאי או צלוב' (שמו"ר מב ט). וטעם (=ופירוש) 'בכם' בעבור אבותיכם שהגיע עניינם עד שנשבע להם כדי שלא יגרום החטא ותבטל הבטחתם.

הרי שבחירת ישראל ע"י הקב"ה ואהבתו אותם היא מחמת מעלתם על שאר האומות בגלל המסירות שלהם לקב"ה שמוכנים להקריב את עצמם כדי לקיים רצונו, ומעלה זו זכו לה מכח האבות.

אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'
ובזכות מה זכו האבות לאהבה וחיבה?

הנבחר לאוהב -

היודע לסבול את אוהבו בכל הבא עליו ממנו

אכן, הקשר בין ישראל לאביהם שבשמיים הוא לא רק יחס שבין מלך לעבדיו, אלא גם קשר נפשי של אהבה וחיבה (בראשית רבה פ"פ ס"ז):

אמר רבי שמעון בן לקיש: בשלוש לשונות של חיבה חיבב הקב"ה את ישראל - בדביקה בחשיקה בחפיצה וכו' רבי אבא בן אלישע מוסיף עוד ב' לשונות של אהבה שחיבבנו בהם הקב"ה אהבה - 'אהבתי אתכם אמר ה' (מלאכי א ב), דיבור - 'דברו על לב ירושלים' (ישעי' מ א).

וכתוב (דברים ז ז-ח):

לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים: כי מאהבת ה' אתכם ומשמרו את השבועה אשר נשבע לאבותיכם.

רמב"ן: שנקשר עמכם בקשר אמיץ שלא יפרד מכם לעולם מלשון 'וחשוקיהם כסף'

בנסיון העקידה (בראשית כב יב):
 כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא
 חשכת את בנך את יחידך ממני:
 ר"ל כי בידיעתך ההבטחות שנעשו לך
 עליו, היית יכול לדקדק מאמר זהעלהו שם
 לעולה' לכמה פנים בלתי השחיטה
 והשריפה, ואתה לרוב שלמותך לא הרהרת
 אחר המאמר לדקדק ולבאר לפי ההבטחות,
 אבל לקחת הציווי באופן החמור מכל
 המשמעויות, ליראתך ולשלמותך.

(מדרשי התורה לר"ש אשתרוק)

לו רק היה אברהם אבינו משומעי לקחו
 של הדרשן המתעה, יכול היה 'להבין'
 שציווי ה' הוא לא במשמעות המילולית
 הפשוטה של הדברים, והרי הוא מכיר
 את אופיו של אלוקיו שהוא רב חסד
 ורחמים וחנינה ולא יחפוץ אפיי במות
 הרשעים, כ"ש במיתתו של יצחק אבינו
 שהוא צדיק וחסיד עמוד העבודה
 והיראה ואחת מרגלי המרכבה, ותועבת
 ה' אשר שנא שיזבח את בנו יחידו
 לקרבן. זאת ועוד הרי כבר הבטיחו
 הבורא 'כי ביצחק יקרא לך זרע' והוי
 כשני כתובים המכחישים זא"ז. ובכלל
 הרי לשחוט את בנו זה ממש בגדר של
 'כופר בטובתו של מקום' שחנן אותו ואת
 אשתו דרך נס בבן יקר זה. ולא רק היעוד
 של אומה חסידה ממלכת כהנים וגוי
 קדוש העתידה לצאת מבנו עומד כאן על
 חודה של המאכלת. כל בית אברהם, כל
 הנפש אשר עשו בחרן, רוב העולם אשר
 השיב אברהם לאמונת האמת ועבודת
 הבורא, הרי יראו שאברהם רבם עושה
 נגד כל מה שלימד אותם שיש אדון

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת
 ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות
 צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם
 את אשר דבר עליו: (בראשית יח ט)

וכן אמר הקב"ה ליצחק:
 והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי
 לזרעך את כל הארצות האל והתברכו
 בזרעך כל גויי הארץ: **עקב אשר שמע
 אברהם בקולי וישמור משמרותי מצוותי
 חוקותי ותורותי:** (בראשית כו ד-ה)

אברהם קיים את התורה כולה, שנאמר: עקב
 אשר שמע אברהם וגו', שהוא עשה קרבן
 והקריב איל, 'יצחק קיים מה שכתוב בתורה
 והשליך עצמו לפני אביו כשה זכות, יעקב
 קיים מה שכתוב בתורה, שנאמר (בראשית לה
 ד) ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר וגו'.
 יהודה קיים מה שכתוב בתורה וכו' יוסף
 קיים מה שכתוב בתורה וכו' עד שלא נתנה
 תורה להם והם עשו אותה מאליהן, **לפיכך
 אהבם הקב"ה אהבה גמורה והשוה את שמם
 לשמו הגדול, עליהם הוא אומר** (תהלים קיט א)
אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'.

(ויק"ר פ"ב ס"ה)

הקב"ה אהב את האבות ואת זרעם
 אחריהם בזכות שהלכו בתורת ה'
 בתמימות בלא התחכמויות ופשעטאלך.

כִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֶתָּה

וזו המידה, לעשות ציווי ה' בתמימות
 ובלי לעוות ולעקם כוונת הקב"ה לפי
 דעת אנוש, הגיע אברהם אבינו לתכליתה

תשמע מן המשטין ותאבד נשמה שתתחייב עליה בדין. אמר לו: לא משטין היה אלא הקב"ה יתברך היה, לא אשמע ממך. (מדרש תנחומא וירא כב)

אבל השטן, כמו שטן, לא התייאש וניסה להתעות את יצחק, וכשגם אצלו לא הצליח אז ניסה לעכבם בכל מיני תחבולות. וככלות כל התחבולות והשטיקים, שלף את הנשק האחרון - דרשה! דרשה שנראית כמי שהגיעה ישר מביהמ"ד של הדרשן המתעה:

מה עשה השטן, אמר לאברהם: ואלי דבר יגונב, כך שמעתי מאחורי הפרגוד, השעה לעולה ואין יצחק לעולה. (סנהדרין פט):

נכון, שמעת מפי ה' בנבואה יקח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה! אבל דבר ה' הוא לא איזשהו סדר מסויים של התנהגות שמגיע מלמעלה, שתפקידו של האדם הוא לציית לו ותו לא. אל תהיה מרובע! תגלה גמישות והכל יסתדר!! אתה לא צריך למלא את ציווי ה' באופן מילולי, במקום הבן-יקיר שלך תמצא איזה קרבן אחר...

אבל אברהם אבינו הוא עבד ה'! הוא לא עבד את בוראו לשם איזה דבר. עבודת ה' שלו לא היתה אמצעי כדי להשביע את הרגש הדתי והמוסרי, כדי שירגיש שהוא אדם נעלה יותר מההמון. אברהם עבד את הקב"ה מאהבתו ליוצרו ומיראתו אותו:

ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא

לבירה שברא את העולם כדי להטיב עם בריותיו ויש לאדם ללכת בדרכיו ולהרבות צדקה וחסד, ועלולים חלילה לסור מאחרי ה' לשוב ולשקוע בעבודת האלילים.

איפה היה הדרשן המתעה שילמד את אברהם אבינו, שדבר ה' הוא (ח"ו) חומר גלם שהאדם אמור ליצוק לו פירוש יצירתי כיצד ע"פ דעתו יש ליישם את דבר ה' בעולם לפי המקום והזמן.

וכי רק הדרשן המתעה רבתה חכמתו מחכמת כל בני קדם ואיתן האזרחי בכללם כדי להבין שהדברים נאמרו בהקשר הזה, והמשמעות של הדברים היתה כזו ועל האדם להשקיע מחשבה ולנסות להבין מה רוצה ממנו בורא העולם, ולצרף לזה את ההבנה שלו, את התפישה שלו, וליצור מזה משהו חדש...

אני בתומי אלך !!!

ובאמת, בדרך להר המוריה פגש אברהם אבינו איזה דרשן זקן שניסה להתעותו: קדמו השטן בדרך ונדמה לו כדמות זקן. אמר לו: לאן אתה הולך? אמר לו: להתפלל. אמר לו: ומי שהולך להתפלל למה אש ומאכלת בידו ועצים על כתפו?! אמר לו: שמא נשהא יום או יומים ונשחט ונאפה ונאכל. אמר לו: זקן, לא שם הייתי כשאמר לך הקב"ה יקח נא את בנך, וזקן כמותך ילך ויאבד בן שנתן לו למאה שנה. לא שמעת המשל, מה שהיה בידו איבדו ומבקש מאחריים?! ואם תאמר יהיה לך בן אחר,

שאברהם לא הפסיד את הבטחת 'כי ביצחק יקרא לך זרע' אלא זכה בזכות העקידה שזרעו ירבה ריבוי אחר ריבוי, ופירש הנצי"ב שריבוי זה הנאמר כאן הוא גדלות הנפש שיזכה זרעו למצות קידוש ה' למסור נפשם על קדושת שמו יתברך, וירש זרעך את שער אויביו - כל כלי יוצר עליך לא יצלה וכל לשון תקום איתך למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאיתי נאום ה' (ישעי' נד ה) - כי עבדי ה' שמבקשים לקיים רצון ה' ולא להתאים את התורה לתפיסה האנושית שלהם הם יזכו לעמוד נגד כל רוחות שבעולם המבקשות לעוקרם, והתברכו בזרעך כל גויי הארץ - ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ (מלאכי ג יב) - כי יראו שאתם הולכים בדרך האמת האלוקית וירצו להיות כמוכם, עקב אשר שמעת בקולי - שדקדקת לעשות בדיוק כפי שדיברתי אליך, ולא חיפשת חלופות אחרות איך 'לקיים את העקרון האלוקי אשר טמון בפשוטו של מקרא'.

וכתב בעל הטורים: **עקב אשר שמעת בקולי** - ס"ת ברית. והיינו שהברית האמיתית היא לקיים את דבר ה' כפי שנאמר מפי הגבורה ללא כחל וללא שרק!

אהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני:

רש"י: מעתה יש לי מה להשיב לשטן ולאומות התמהים מה היא חיבתי אצלך, יש לי פתחון פה עכשיו שרואין כי ירא אלוקים אתה.

למה אברהם זכה לחיבה זו, למה נקרא 'אברהם אוהבי' - בגלל שהיה 'אברהם עבדי' - 'כי ירא אלוקים אתה', בזכות שענה לשטן (סנהדרין טו:):

אני בתומי אלך!!!

עקב אשר שמעת בקולי

ובזכות שאברהם ביקש לעשות את רצון ה' באמת ברכו ה':

ויאמר בי נשבעתי נאום ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה - את הדבר הזה בדיוק, ולא חשכת את בנך את יחידך - כי הרי היה לך חשבון שאין כוונת הציווי כפשוטו שהרי כבר הובטחת 'כי ביצחק יקרא לך זרע', כי ברך אברכך - ברכה מרובה, כי כשעושים רצון ה' באמת ובתמים בלי פשטאלך ובלי זיופים, לא רק שלא מפסידים - אין אדם שומע לי ומפסיד, אלא אף מרוויחים בסוף - והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים - לא רק

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אוהבי: אשר החזקתיך מקצות הארץ ומאציליה קראתיך ואומר לך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתך:
ישעי' מא ח-ט

עוד כמה מפניני

מקור את האמבטיה בענין סנות האינטרנט

משהו נראה לי קצת מוזר... קודם כל בהתחלת הדיבור הזה, שזה הורס את האנושות, בסדר, אולי, לא יודע. אני לא אומר שאין פוטנציאל של נזק באינטרנט, אני לא יודע אם העולם לא יתגבר על זה, לא יודע, לא בטוח, אני לא מכיר את העולם מבחוץ כל-כך טוב. אבל אני יושב עם אנשים בעלי תשובה, ועם הורים חילונים מגיעים אלי הביתה ולישיבה ואני מדבר עם אנשים, לא יודע, לא, לא מתרשם שהעולם, כמו שאתה אומר - 'האדם נדפק'.

אבל חרד מהנוק החינוכי של הסברה נגד האינטרנט...

חברות אפיקורסיות אין לו בעיה ללמד לבחורי ישיבה

מעולם לא נתקלתי בחוברת עצמה (בדרך הזאת), אבל ביתד היה מודעה שאומרת שאם מישהו מוצא את החוברת, לזרוק אותה כשהיא שלמה לא לנגוע בה חלילה וחס. אמרתי לעצמי, את החוברות של י.י. אני לא יודע מי רואה, אני לא יודע מי רואה, אבל את המודעה הזאת כל ילד בן

בהחלט המדורים של הרב צביאלי והמדורים של הרב שטיין והדרשות שלהם יוצרים את האוירה, יוצרים חוסר אמון עמוק! עמוק!!

ואני אומר, היתה פעם תקופה שיהודי אחד בשם י.י. [א.ה. אברך שהתפקד שחיבר חוברת עם "קושיות" על התורה, שהם בעצם תירוצים...] הפיץ את החוברות שלו בכל מיני מקומות.

הדרושן המתעה

הציונות הדתית לא הרוסה עם כ-30% שמורידים את הכיפה, והשאר...

הציונות הרסה את העם היהודי או לא הרסה את העם היהודי, זה ויכוח נוסף, זה שאלות נוספות.

אבל אני לא חושב שהציונות הדתית הרוסה, זה שקר! זה לא נכון! יש שם ישיבות, יש שם תלמידי חכמים, יש שם יראי שמים.

מערער על יסוד וסוד קיומו של ציבור יראי ד' עקרון ההתבדלות

יש לנו פה בעיה רצינית, והיא בעיה כוללת, צריך חשיבה מערכתית.

היהדות החרדית בנתה לעצמה אסטרטגיה שהיתה, ועבדה טוב ויפה, והיא עכשיו מתבטלת לנו. וצריכים לחשוב מחדש על העקרונות של ההתבדלות, עד היכן הם מגיעים ואיך הם עובדים.

תשע רואה! והוא אומר לעצמו רגע יש חוברת, לא סרט, חוברת מודפסת, מיני-סרט, ואבא שלי שהוא צדיק ותלמיד חכם וכו' יפתח את זה, מי יודע מה יקרה.

הנזק שנוצר מהמודעה הזו אני לא יודע אם הוא שקול.

הרמתי טלפון לי. אמרתי לו תשלח לי במייל את החוברות שלך, אני רוצה ללמוד אותן. לקחתי קבוצת בחורים פה בבימ"ד הזה ולמדתי את החוברת הזאת. מה קרה?!

אני לא אומר, שמה אין סרטים ואין תמונות תועבה, יש רק שאלות ואפשר לדון בהן, חלק מהשאלות רואים שהן בדיחה ויש שם גם שאלות טובות. מה קרה?!

אבל אתה יודע מה המשמעות של המודעה הזאת שאומרת תזהר, למען ד', זה מסוכן להחזיק, לפתוח את האריזה.

ואני ילד בן תשע, רואה את אבא שלי, אבא שלי נראה לי דוקא אדם יציב...

זאת נחלת עבדי ה'

דעו, שזאת היא תורת ה' האמיתית שניתנה לנו על ידי אדון כל הנביאים הראשונים והאחרונים, שבתורה הזאת הכדילנו הבורא משאר בני העולם, שנאמר "רק באבותיך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכס מכל העמים כיום הזה".

ואין זה לפי שהיינו ראויים לכך אלא בחסדו של בורא וטובו שהתחמד אלינו והטיב לנו בשביל שקדמו לאבותינו מעשים טובים בידיעת הבורא ובעבודתו, שנאמר "לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכס" וגו'.

ומפני שייחד אותנו הבורא במצוותיו ובחוקותיו והתבארה מעלתנו על זולתנו בכללותו ובמשפטיו שנאמר "ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים" וגו', קנאונו עובדי עבודה זרה כולם על דתנו קנאה גדולה, וילחצו מלכיהם בשבילה לערער עלינו שטנה ואיבה. ורצונם להלחם בה' ולעשות מריבה עימו, ואלוקים הוא ומי ירב לו.

ואין לך זמן מאז שניתנה לנו תורה זו עד זמננו זה, שכל מלך גובר או מכריח או מתגבר או אונס שאין תחלת כוונתו ודעתו לסתור תורתנו ולהפך דתנו באונו בנצחון ובחרב כמו עמלק וסיסרא ומנחריב ונבוכדנצר וטיטוס ואדריונוס והרבה כיוצא בהם. זהו הנוע האחד משני הנועים שהתכוננו בו לנצח החפץ האלוקי.

אבל הנוע השני הם המחודדים משאר המלכויות והחכמים משאר הלשונות כמו האדומים והפרסיים והיוונים, שאלו כמו כן

וּצְדַקְתֶּם מֵאִתִּי נְאוּם ה'

שְׁמוֹ כוֹנֵתֶם לְסִתּוֹר דַּתְנוּ וְלִהְפֹר תוֹרַתְנוּ בְּטַעֲנוֹת שְׁטוּעָנִים אֵלֶיָּהּ וּבִקְשׁוּשׁוֹת שְׁמַחֲבָרִים. וּמִגַּמְתֶּם בְּכֹל זֶה לִהְפֹר הַתּוֹרָה וּלְמַחֹת עֲקֻבוֹתֶיהָ בַּחֲבוּרֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁהִתְכוּוֹנוּ הָאֲנָשִׁים בְּמַלְחָמוֹתֵיהֶם.

וְלֹא זֶה יִצְלַח וְלֹא זֶה. שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּיִּשֶׁר אֹתְנוּ עַל יְדֵי יִשְׁעֵיהוּ, שְׂכַל אֲנָשׁ אִם נִצָּחַן שִׁיתְכוּן לְסִתּוֹר תּוֹרַתְנוּ וּלְבַטֵּל דַּתְנוּ בְּכֹלֵי זְיוֹן, יִשְׁבוֹר הַבוֹרָא כְּלִי מַלְחָמָתוֹ וְלֹא יִצְלִיחַ, וְזֶה עַל דְּרַךְ מִשָּׁל, כְּלוֹמֵר שֶׁעֲצַתּוֹ לֹא תִשְׁלַם לְעוֹלָם.

וְכְמוֹ כֵּן, כֹּל שְׁטוּעָן שִׁיתְכוּוֹן לְבַטֵּל מִה שְׁבִידֵינוּ, יִצָּא מִחֻיֵּב מִן הַדִּין בְּטַעֲנָתוֹ וּיְבַטֵּל אֹתָהּ וְלֹא תִתְקִיִּים. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "כֹּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךְ לֹא יִצְלַח וְכֹל לִשׁוֹן תִּקּוּם אִיתְךָ לְמִשְׁפַּט תִּרְשִׁיעֵי זֹאת נִחַלְתָּ עִבְדֵי ה' וּצְדַקְתֶּם מֵאִתִּי נְאוּם ה'".

וְשֵׁתֵי אֵלּוֹ הַכוֹנֵנוֹת, כְּלוֹמֵר הָאוֹמוֹת הַמִּתְכוּוֹנִים לְשֵׁתֵי אֵלּוֹ הַכוֹנֵנוֹת, עָלָה בְּדַעְתֶּם שֶׁבִנְיָן זֶה אֵינּוּ נוֹחַ לִיהָרֵם. וְאַף עַל פִּי כֵּן, עָשׂוּ אַחֲוָה לְהָרוּם יִסּוּדוֹת הַדַּת שֶׁהוֹטְבָעוּ בְּמַעֲבַה נְאֻמָּן.

וְהֵם בְּכֹל זֶה מוֹסִיפִים יְגִיעָה וְעֵצָב, וְהַבְנִין יַעֲמוּד עַל הַזֹּקְתָּהּ וְהָאֲמַת תִּהְתַּל בְּהֵם וּתִשְׁחַק, כְּלוֹמֵר, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא הָאֲמַת יוֹשֵׁב וּמִהְתַּל וְשׁוֹחֵק בְּהֵם עַל שֶׁהֵם מִתְכוּנִים בַּחֲלִישׁוֹת שְׂכַלֶם כּוֹנֵנָה שְׂאִיֵן לָהּ תְּכִלִּית. וְעַל זֶה הָעֲנִין אֵמַר דּוֹד עֲלִיו הַשְּׁלוֹם בְּרוּחַ הַקְדוּשׁ בְּרֵאוֹתוֹ כּוֹנֵנְתֶם לְסִתּוֹר דַּת הָאֲמַת וּבְרֵאוֹתוֹ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב וּמִשְׁחַק בְּהֵם "נִנְתְּקָה אֵת מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹתֵימוֹ יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק ה' יִלְעַג לָמוֹ"

הַרְמַב"ס, אִיגַרַת תִּימָן

”כתוב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתִי אִיתְךָ ברִית ואתִּישְׂרָאֵל”

(שמות לד כז)

”כתוב לך את הדברים האלה”

הה"ד (הושע ח יב) "אכתוב לך רובי תורתִי כמו זר נחשבו" - בשעה שנגלה הקב"ה בסיני ליתן תורה לישראל, אָמַרָה למשה על הסדר - מקרא ומשנה תלמוד ואגדה, שנאמר (שמות כ א) "וידבר אלהים את כל הדברים האלה" - אפילו מה שהתלמיד שואל לרב אמר הקב"ה למשה באותה שעה.

מאחר שלמדה מפי הקב"ה, אמר לו למדה לישראל. אמר לפניו רבנו של עולם אכתוב אותה להם. אמר לו איני מבקש ליתנה להם בכתב, מפני שגלוי לפני שעובדי כוכבים עתידים לשלוט בהם ולישול אותה מהם ויהיו בזויים בעובדי כוכבים. אלא המקרא אני נותן להם במכתב, והמשנה והתלמוד והאגדה אני נותן להם על פה, שאם יבואו עובדי כוכבים וישתעבדו בהם יהיו מובדלים מהם.

אמר לנביא אם "אכתוב לך רובי תורתִי כמו זר נחשבו", ומה אני עושה להם, נותן את המקרא בכתב, והמשנה והתלמוד והאגדה בעל פה.

’כתוב’ - זה המקרא

’כי על פי הדברים האלה’ - זו המשנה והתלמוד,
שהם מבדילים בין ישראל לבין העובדי כוכבים.

שמות רבה פמ"ז ס"א

בס"ד, כ"ד באב ה'תש"פ, יום "שבנו לדיננו" האמור במגילת תענית פרק ה', "שהיו הצדוקין דנין בדיניהן ... וכשגברה יד בית חשמונאי, ביטלו והיו דנין בדיני ישראל, ואתו היום שנצחום עשאוהו יום טוב".

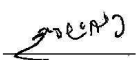
פסק דין

הובאו לפנינו דברי מינות נוראיים שנאמרו על ידי המרצה-חוקר אליהו מאיר פייבלזון ועל ידי המרצה-חוקר אוריה עינבל, לפיהם יתכן שחז"ל בימי בית ראשון פירשו חלקים ממצוות התורה כדרך הצדוקים והקראים רח"ל (עפ"ל), ורק בימי בית שני 'התחדשו' חז"ל לפרש את כל המצוות כפי המסורת הנהוגה עד ימינו (עפ"ל), ועשו זאת מאחר שרח"ל התורה ניתנה להתפרש בכל דור על-פי "התפתחות הרגש האנושי וההבנה השכלית העולמית" ו"האינטואיציה הטבעית" של אותו דור, עפ"ל.

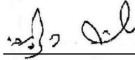
וכמובן שכל הדברים הללו המה דברי כפירה וקראות גמורים. ועל כן בוודאי שכל הספרים והכתבים שנכתבו בדרך זו יש לשורפם כדין כל כתבי הקראים והצדוקים. וכמו כן ברור שגם כל שאר המלמדים והלומדים עם הנ"ל באותם בתי מדרשות שהקימו, יש להישמר מפניהם.

ועל זה באנו על החתום בחיל וברעדה, אוי לך שכך עלתה בימינו.

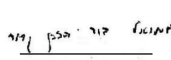
[התימות הרבנים הגאונים סודרו לפי סדר הא"ב]

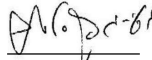
פנחס שפירא
ראב"ד שערי שלום

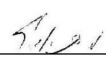
יחזקאל רצאבי
פוסק עדת תימן

שמואל דוד גרוס
ראב"ד בד"ץ אשדוד

גדליהו אקשור
אב"ד חיפה בדימוס

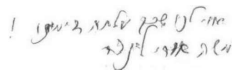

מורדכי איכלר
מלפנים אב"ד עמנואל

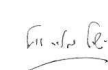
אָנָא כְּנֵה, עוֹרֵי נָא, הַתְּעוֹרְרֵי נָא, עִמְדֵי נָא, הַתְּנַצְּבֵי נָא, קוּמֵי נָא, סֵלֵי נָא, כְּעַד הַסְּפֹשֵׁף סִנֵּי נָא:

בס"ד, ז' אלול ה'תש"פ, יום חנוכת חומות ירושלים השניות, "שפרצוהו מלכי יון וגדרוהו בית חשמונאי".

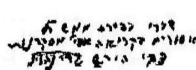
הננו מצטרפים לכל האמור לעיל

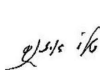
משה אורי לינדר
רב נווה יעקב

ישראל מאיר וייל
רב בבית שמש

צבי גרינהויז
מעורכי השונה הלכות

שלום אייזנברגר
רב קרית צאנו

היסוד היסודות שאנחנו חיים איתם, זה אותן הסברות של בית חשמונאי, של "תתברו הישיבות", של העתקת המסורת של תורה מדור לדור. וההשקפה הזו שגידלו ושהיננו אותנו בישיבה, שיש לנו מסורת, ויש לנו דרך, היא יסוד היסודות. כי החכמה של התורה היא לא אנושית. לא כל אחד יכול לבוא ולבנות סברות מדעתו, ולבנות מליבו כל מיני סברות והבנות בתורה שבכתב.

יון היא זאת שפיתחה את הצדוקים, כך אומר היערות דבש. הצדוקים שכפרו בתורה שבעל פה זה בא מיון, שרצתה לעשות מהתורה חכמה חיצונית. חכמת התורה היא חכמה אלוקית. הדרך של תורה שבעל פה זה דרך של "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע". העתקת המסורת של תורה שבעל פה, איך לומדים תורה שבעל פה, ואיך מבינים תורה שבעל פה, דרכי הלימוד, דרכי ההבנה, דרכי הקבלה, רק ככה אנחנו מתחברים לתורה שבעל פה. זה לא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול, ויגיד מסברת ליבו מה זה תורה שבעל פה, ויסביר שזה גם המצב בתורה שבכתב.

והיצר הזה, שמשתולל לאחרונה בכל מקום, זה דברים שאי אפשר להעלות אותם על הדעת. אנשים, שכאילו הם האמונים על בית מדרש הגר"א! אדוננו הגר"א! זה שהעמיד את התורה שבעל פה בדור האחרון, אז בית מדרשו של הגר"א הולכים ואומרים שבבית ראשון "עין תחת עין" היה דברים כפשוטם, בבית שני חכמי ישראל בודו "עין תחת עין" ממון. זה בית מדרשו של הגר"א, וזה אדוננו הגר"א! ועוד יש טענות שעוד נותנים להם איוז חשיבות ... זה כפשוטו חורבן של כל המסורת והדרך שמקובלת עלינו.

העבודה שלנו בימים האלה זה להעמיד את הדברים ולדעת, יש לנו מסורת, יש לנו דרך, אנחנו לא מהדשים מעצמנו, הדרך שלנו זה הדרך מאדוננו הגר"א, הדרך מרבי חיים מוולוז'ין שכידוע העמיד את כל הדרך, שכל דבריו היה מאדוננו הגר"א.

וזאת התורה לא תהא מוהלפת, אנחנו נדבוק בדרכנו, ונמשיך בדרכנו, בעזר השם בזה נעמיד את המסורת האמיתית של התורה לכל הדורות, ובכח התורה נזכה שיהיה בדור שלנו, בזמנים שלנו, בחשיכה שנמצאת איתנו, שהקב"ה יעשה איתנו נסים ונפלאות בזמן הזה.

מתוך דברי הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א, חנוכה תש"פ, בשיחה לבני הישיבה הקדושה

משא הגאון הגדול רבי צבי גרינהויז שליט"א

(תמלול מדויק מתוך שיחה שנאמרה לבחורים לעשרה בטבת תשפ"א)

כיום לצערנו הרב, יש בית המדרש שנקרא שלומדים תורת הגר"א, שהם החליטו ללמוד את התורה לפי פשוטו של מקרא, ולהתעלם מכל ההז'לים, מכל המסורת. ללמוד את זה איך שהם רוצים! ... זה לא פשוטו של מקרא, זה משהו אחר, זה יותר גרוע מהתירגום של יונית, זה חורבן התורה ממש! ... כל סטייה מהתורה איך שניתנה במסורת, זה משהו אחר, זה לא תורה! הרי כתוב שאפיקורסות אסור לקרוא אפילו בתור סקרנות, רק לדעת, לא בשביל לקבל, רק לדעת, גם כן אסור. זה מאוד מאוד מסוכן, יש היום, שמעתי שיש בחורים שרק רוצים לדעת מה זה. זה אסור בהחלט, על פי הלכה! יכול להפסיד את כל החלק של העולם הבא על ידי זה, רח"ל. צריך לדעת, זה מוקצה מחמת מיאוס! אנחנו הולכים אך ורק לפי התורה המסורה למשה מסיני, עם התורה שבעל פה שנמסרה בכל דור ודור, איך בדיוק ללמוד, ולא שום דבר אחר! ולא משנה איזה שם קוראים לזה, זה לא משנה שמישהו קורא לעצמו רב, או ראש ישיבה, או ישיבה, או מה, או תלמיד הגר"א, מה שהוא קורא לעצמו, זה הכל שטויות והבלים. יש לנו את התורה הקדושה, שנמסרה למשה מסיני, ואנחנו לא זזים מזה כמלוא נימה! הקב"ה יציל אותנו, את כל עם ישראל, מחכמה יונית, מכל מיני דברים שהם חוץ לתורה הקדושה, ויחוק אותנו ללכת בדרך הנכונה, בדרך המסורה מדור לדור, ונזכה ביחד כולנו לקבל פני משיח צדקנו בב"א.

דברי פוסק עדת תימן הגר"י רצאבי שליט"א

(מלוקט מתוך חוברת "שערי יצחק" - דרשת מוצאי שב"ק ראה תש"פ ודרשת מוצאי"ק כי תצא תש"פ)

התפרסם בערב שבת, או אמור היה להתפרסם, 'פסק דין' אשר חתמו עליו תלמידי חכמים חשובים, בזה הלשון, הובאו לפנינו דברי מינות נוראיים שנאמרו ע"י המרצה-חוקר אמ"פ וע"י המרצה-חוקר א"ע, שלא תחשבו שהמדובר על מרצים-חוקרים חילוניים, המדובר בתוך עולם התורה, אנשים שלמדו בעולם הישיבות, בישיבות החשובות בארץ ישראל, ישיבות ליטאיות, והרבה אנשים שומעים אותם, יש להם שיעורים גם במערכת 'קול הלשון', והם אמרים דברי כפירה ומינות. לפיהם יתכן שחז"ל בימי בית ראשון, פירשו חלקים ממצוות התורה, כדרך הצדוקים והקראים רח"ל (עפ"י), ורק בימי בית שני 'התחדשו' חז"ל לפרש את כל המצוות כפי המסורת הנחוגה עד ימינו (עפ"י), ועשו זאת מאחר שרח"ל התורה ניתנה להתפרש בכל דור על-פי "התפתחות הרגש האנושי וההבנה השכלית העולמית" ו"האינטואיציה הטבעית" של אותו דור, עפ"ל. וכמובן שכל הדברים הללו, המה דברי כפירה וקראות גמורים, לא היינו מאמינים שבזמנינו יהיו דברים כאלה, שיקומו קראים, אנשים שלמדו בישיבות, תלמידי חכמים לא עמי הארצות. אבל צריכים לדעת שגם הצדוקים לא היו עמי הארצות. זה מתאים למה שקראנו בפרשתנו [דברים יג, יד] "וַיֵּצְאוּ אֲנָשִׁים גֵּרִיבְלִלְעָל מִקְרָךְ וַיִּצְיָחוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל עֵינָם". ועל כן בוודאי שכל הספרים והכתבים שנכתבו בדרך זו יש לשורפם, כדין כל כתבי הקראים והצדוקים. וכמו כן ברור שגם כל שאר המלמדים והלומדים עם הנ"ל באותם בתי מדרשות שהקימו יש להישמר מפניהם. [-]

לדברי אחד מהם בשיעור שמסר לחסידיו, יתכן שחז"ל בימי בית ראשון פירשו חלק ממצוות התורה כמו הצדוקים, מאחר שכך התאים לתקופתם, לפי רוח זמנם והתפתחות ההבנה השכלית של זמנם. צריכים לדעת את השנונות האלה, כי מסתמא הצדוקים, ודחו אותם. ואילו בתקופת בית שני הפרשנות הקודמת כבר לא התאימה לרוח התקופה, ולהתפתחות ההבנה השכלית, ולכן הפירוש של מצוות התורה השתנה. כך שרח"ל הצדוקים הם השמרנים וחז"ל המה המתחדשים. ... ובהמשך השיעור הוא מוסיף (עפ"ל) לגבי התחדשות כביכול של פיתוח קיום מצוות ספר דברים ע"י דוד המלך, דהיינו שעד דוד המלך הסתפקו בעיקר בקיום מצוות ספר במדבר! אינני יודע מהיכן הקשקוש הזה, אבל זה נורא. והשותף שלו, שגם הוא בוגר מכוון מנדל - עוד מעט תשמעו מה זה המכון הזה - אף 'נתפס' לאחרונה אומר בשיעור (עפ"ל) שיתכן כי בבית ראשון נהגו עין תחת עין כפשוטו, מאחר שבדורם זה התאים לאינטואיציה - דהיינו החוש - הטבעית שלהם. משא"כ בדור בית שני, שהאינטואיציה הטבעית הורתה להם לפרש אחרת. ... אומר מפורשות, שזה לא רק לגבי השינוי בין בית ראשון לשני, אלא גם כעת הלאה. בכל דור יכולים לפרש אחרת את דברי המשנה והתלמוד, לפי התפתחות ההבנה השכלית של אותו דור. ושותפו אומר את זה בלשון "האינטואיציה הטבעית" של אותו דור. וממילא חוץ ממה שעצם הדעה שלהם על חז"ל בימי בית שני, זו קראות גמורה, הרי שהם גם רפורמים ממש. גם אם כרגע עדיין אינם מעיזים ליישם זאת בפועל בהלכות מעשיות.

כמו"כ, שניהם בוגרי מסלול הלימודים 'לחרדים' של מכון מנדל, שהוא כידוע גוף חילוני שמאלני, שנתמך ע"י גופים מסוג "הקרן החדשה לישראל" ובנותיה, שהקים "מכון לחקר מדיניות חרדית", ומשולם מלגות גבוהות במיוחד - תשמעו באלו סכנות אנחנו נמצאים בדור שלנו - ל"מנהיגי העתיד החרדיים" שבאים ללמוד אצלם קורסים. וכל זאת מתוך מטרה ברורה ומוצהרת להשפיע רח"ל על המנהיגות העתידית של הציבור החרדי. הם למדו שם. ... ואגב, מבין התורמים, המופיעים ברשימת התורמים הרשמית של "בית מדרש הגר"א" של אוריה ענבל, נמנים אישים מובהקים מ"מכון מנדל", "ארגוני נשים חרדיות", ושאר מרעין בישין. הם יודעים היטב היכן להניח את כספם...

להווי ידוע, שיש להם כבר אלפי חסידים, ורבבות מעריצים. א"כ הסכנה, האש, גדולה ועצומה. ... בכל אופן, צריכים לדעת כי ישנם אנשים בתוך המחנה שלנו, בתוככי, עם דעות זרות, ושזה מסוכן. שאני מינות דמשכא. אמנם ב"ה הם עדיין לא קרובים לציבור שלנו, ק"ק התימנים יע"א, אבל אי אפשר לדעת עד איפה הדברים מגיעים. שלא יגיעו.